

Oblecte nový šat

Rožnov, Střítež, 11.5.2014

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 22, 1 - 14

Text: Kol 3, 1 - 14

Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tebdy i vy se s ním ukážete v slávě. Proto umrtvujte své pozemské sklony: smilstvo, necudnost, vášně, zlou touhu a hrabivost, která je modloslužbou. Pro takové věci přichází Boží hněv. I vy jste dříve tak žili. Ale nyní odhďte to všechno: zlobu, hněv, špatnost, rouhání, pomlavy z vašich úst. Neobelhávejte jeden druhého, svlechte se sebe starého člověka i s jeho skutky a oblectě nového, který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. Potom už není Řek a Žid, obřezaný a neobřezaný, barbar, divoch, otrok a svobodný - ale všechno a ve všech Kristus. Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblectě milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snásejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.

Apoštol Pavel píše toto slovo křesťanům v Kolosách. To bylo město v Malé Asii s křesťanským sborem, který založil Pavlův žák Epafras. V tomto sboru existovalo nebezpečí ze strany určitých skupin lidí, kteří patrně podceňovali dosah křesťanské víry do praktického života. Neumíme úplně rekonstruovat jejich učení, ale zdá se, že víra pro ně znamenala to, že velmi vážně brali náboženské obřady, a až nepatřičně přeceňovali některé tradiční židovské rituály. Křesťanství se jim změnilo jen v jakési mystické poznání a v obřadnictví. Dosah víry do všedního života neviděli nebo ho nebrali tak vážně. Tyto tendence můžeme spatřovat během celých církevních dějin a v každé církvi. Jde o křesťany, kteří pokládají víru jen za kostelní záležitost, přičemž do občanského života jim jejich zbožnost příliš nezasahuje. Takoví lidé třeba úzkostlivě lpí na přesném dodržování církevních obřadů, na církevní tradici, protože to pokládají za těžiště své víry a jestliže se něco mění v tradici církve, pak to cítí jako ohrožení své víry. Kvůli tomu jsou ochotni se i pohádat, přou se o symboliku, o liturgii, o formy a způsoby projevů zbožnosti, jsou často nespokojení, protože neunesou svobodu křesťanského projevu a někdy jsou kvůli tomu schopni i opustit sborové společenství. Ale apoštol Pavel zdůrazňuje křesťanům v Kolosách, že křesťan se nemá nechávat zotročovat tím, co jsou jen lidské předpisy a nauky. V Kolosách řešili např. problémy jako dodržování určitých svátků, vyhýbání se určitým pokrmům, způsob zasvěcování osob do víry apod. Tedy lidská ustanovení, která jsou přece v každé době a v každém místě jiná. Apoštol Pavel říká – v těchto věcech není Kristus. Není v předpisech, zvycích, v tradici, v liturgii, v obřadech, tedy v tom křesťanském folklóru, který se na naši víru nabaluje. A dále Pavel říká: „Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem.“ Tzn. - nemá žádnou cenu dodržovat určité církevní zvyky, byť i velmi přísně, jestliže se vaše víra neprojevuje v těch nejvšednějších a nejobyčejnějších věcech života. K čemu je vaše zbožnost, jestliže necháváte mezi sebou bez povšimnutí takové věci, jako je, cituji: „smilstvo, necudnost, vášně, zlou touhu, hrabivost, zlobu, hněv, špatnost, rouhání a pomlavy z vašich úst“. To jsou věci, s kterými se má vaše víra vypořádávat. Dnes bychom možná řekli, že ve víře nejde o to, jestli se bude zpívat z toho nebo onoho zpěvníku, jestli bude na stěně v kostele kříž nebo kalich, jestli se bude vysluhovat červeným nebo bílým vínem, jestli křtíme pokropením nebo ponořením, jestli zpíváme s varhanami nebo s kytarou, jestli máme v kostele obrazy nebo ne, případně jestli se scházíme v kostele nebo někde jinde. Naše víra se má zabývat důležitějšími věcmi – takovými jako třeba, jestli se máme rádi nebo se nesnášíme, jestli se doma hádáme a hněváme, jestli popřáváme sluchu pomluvám, nebo jestli se někomu nerozpadá manželství, zda si manželé jsou věrní či nevěrní, zda je náš život zaměřen na službu Bohu nebo na službu mamonu, jestli máme čas na děti, jestli pamatujeme na vdovy a sirotky, jestli dáme na pověry, jestli závidíme, jestli si počínáme hrubě ve vztahu k někomu, jestli si necháváme své vášně a sklony přerůst přes hlavu, jestli se soudíme s bližními, jestli si chováme k někomu nenávisť atd. atd.. Do toho má víra co mluvit. Na to si máme posvítit. Od toho jsme věřící, abychom tyto věci svěrovali ke kontrole Pánu Bohu. Apoštol tu jmenuje naprosto konkrétní věci, které jsou problémem v našem životě. A dodává: Neobelhávejte jeden druhého, nehrajte si pouze na křesťany. Buďte jimi skutečně. Svlechte ze sebe starého člověka i s jeho skutky a oblectě nového. Buďte novými lidmi. Obnovujte se podle obrazu svého stvořitele. Tzn. hleďte své pravé lidství. Hleďte ten Boží obraz v nás, k němuž jsme byli stvořeni. Lidé občas říkají: Ani s vírou se to nemá přehánět. Ale apoštol říká, že našim vzorem není jen nějaký vzorný křesťan, ani nějaký svatý nebo anděl. Ale sám náš Stvořitel. Bůh je náš vzor. K jeho obrazu jsme byli stvořeni, abychom jej zrcadlili. Apoštol v jiné souvislosti říká, že na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu. Zní to idealisticky, ale našim cílem není nic menšího než dokonalost. Ne že bychom mohli někdy na této zemi dokonalosti dosáhnout, to je marné úsilí, a kdo se o to dosud snaží, bude stále nešťastnější. Ale skutečnost, že ta laťka není položena níže, pro nás znamená, že si nikdy nemůžeme říci, že jsme už dost horliví, že jsme dost věřící, že už jsme se dost namílovali. Ve věcech víry si nikdy nemůžeme říci: Dost. To stačí. Nikdy to nebude stačit. Člověk nikdy nebude se svojí vírou hotov. A tak to ani nemůže nikdy s vírou přehnat. Pokud ovšem nezamění víru za nějakou ideologii a nestane se fanatickým fundamentalistou. To je ovšem něco jiného. Víra na té mezilidské rovině pro nás znamená především mít lásku ke všem lidem. A v té naprosto klidně můžeme být fanaticí. Skutečnou láskou nic nepokazíme.

Apoštol Pavel nám tedy ve svém listu dává naprosto konkrétní rady, v čem se má naše víra projevit. „Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecté milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.“ Když to tak čteme, tak si kolikrát povzdychneme: Jo, kdyby to tak opravdu mezi lidmi bylo! Ale přitom myslíme především na ten „zlý“ svět kolem nás. Tedy na ty druhé. Ale pravda je taková, že já nejsem soucitný, já nejsem skromný, pokorný a trpělivý. Já nedovedu odpustit. Pravda, ono se to běžně říká, že každý má začít především sám u sebe. Ale občas tuto větu říkáme právě v rozhovoru s někým druhým, aby to hlavně ten druhý dobře slyšel.

Mám za to, že tyto věci, nad kterými si tak stýskáme, že nám chybí, to podle mě nejsou jen tak obyčejné lidské vlastnosti, které by nám měly být přirozené. My se s dobrotou, skromností, pokorou a trpělivostí nerodíme. Apoštol říká, že to máme teprve obléct. A to, co je nám přirozené, s čím jsme se narodili, to máme svléct. Ty dobré věci, ty jsou od Boha. Ty nejsou přirozené. Naše víra je skutečně jaksi nadpřirozená věc. Věříme v Boha, který není vidět přirozeně. Je to, nebojím se toho slova – nadpřirozená skutečnost. A stejně tak věci, které Bůh dává, mají nadpřirozenou povahu. Není to totiž něco, k čemu bychom se měli vybičovat jako k nějakému svému vrcholnému výkonu. Vytáhnout skryté rezervy a dát se do milování nepřátel. I když se o to někdy se zaťatými zuby snažíme. To bychom dělali právě to, co apoštol kritizuje a odmítá – tedy naši lidskou snahu o askezi, odříkání a vybičovanou zbožnost jakožto něco, co je hodno obdivu. Apoštol říká Koloským – to nemá valnou cenu. Ale vše, co je skutečně dobré a užitečné v našem životě, pochází odjinud – z Ducha Božího. Ten „nový člověk“, kterého máme obléct, to je ten nový život, který je nám dán shůry. Když Ježíš říká Nikodémovi - musíte se narodit znovu, tak to slovo „znovu“ znamená v řečtině opravdu „shůry“. Ten nový život je třeba si vyžádat a přijmout od Boha. Ten si nevyucám z prstu. Ten nemám v malíčku. Ten je mi dán darem jako příležitost a já tu příležitost mohu buď přijmout, nebo odmítnout. V každém rozhodování mám buď možnost jednat jen přirozeně podle svých sil a schopností a pak budu povětšinou slabý a neschopný. Anebo přijmu, že z Boží milosti mohu jednat jinak, nepřirozeně, čili nadpřirozeně. A to je pak ten Boží zázrak. Bůh i dnes koná zázraky. Koná jich spoustu. Každý skutek lásky a milosrdenství je malým či spíše velkým zázrakem uprostřed tohoto světa. Ale naše víra má být taková, že věří v zázraky. V zázraky Boží lásky a milosti.

Jestliže máme podle apoštolova slova obléci soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost, pak to je ten oblek, který hostitel dává zdarma všem, které pozval na svou hostinu. Ano, on zve i otrhané žebráky a bezdomovce. Ale dává jim nový šat. Jestliže se na svatbě objeví člověk, který zůstal v tom starém otrhaném šatu, pak to znamená, že pohrdl královským darem.

V církvi to má vypadat jako na té královské hostině. Ale zatím se zdá, jakoby bylo celkem běžnou praxí odmítat ty nabízené šaty a chodit i na hostině ve špinavém a zaprášeném obleku. Pak je namístě ta otázka: „Človče, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?“ „No, jak, rodiče mě pokřtili, a dál jsem se už nestaral.“ Každý člověk si časem své šaty ušpiní a musí je prát. Ani nám nevydrží čistý oděv nekonečně dlouho. Musíme vždy znovu žádat o čistý šat. Vždy znovu si musíme oblékat toho nového člověka a svlékat toho starého i s jeho skutky. Čím častěji takovou vnitřní očistu podstupujeme, tím lépe. I dnešní neděle je k tomu vhodnou příležitostí a toto kázání naléhavou výzvou.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty nás oblékáš do nového šatu, abychom ti nedělali ostudu. Dej, ať neklameme sami sebe, že jsme sami dost dobří a že od tebe nic nepotřebujeme. Dej, ať se dovedeme rozloučit s tím starým obnošeným šatstvem hříchu a přijmeme roucho tvé spravedlnosti. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty víš, jak nás kolikrát rozčilují zlé věci kolem nás. A přesto vyznáváme, že i my často splýváme s davem, že nás naše víra v tomto světě neprozrazuje, že se někdy dokonce za to čisté roucho před lidmi stydíme. Snažíme se přizpůsobovat tomuto světu, abychom moc nevyčínali z davu a pokládáme to za svoji skromnost. Je to ale skromnost falešná, která se stydí za tebe a za tvou milost. Dej, ať se za tě nestydíme, ať se nestydíme nosit to, co jsi nám oblékl, a co se v tomto světě nenosí. / Prosíme tě za ty, kteří mají církev pod drobnohledem, aby si mohli ospravedlnit svoji nevěru a vyhnout se své vlastní odpovědnosti před tebou. Dej, ať těmto lidem nechceme být svědky o své vlastní falešné dokonalosti, ale vždy jen o té tvé, k níž my se celý život chceme ubírat. / Modlíme se za lidi, kteří nezištně konají dobro v tomto světě, a ani si přitom neuvědomují, že to tvůj Duch působí skrze ně. / Prosíme tě, Pane, za mír mezi lidmi, za jednotu mezi křesťany, za lásku v našich rodinách i v té velké rodině našeho sboru. Prosíme tě za ty, kteří se sboru odcizili, kteří se s námi nechtějí scházet, prosíme za ty, kteří si myslí, že své bratry a sestry nepotřebují. Dej nám s takovými lidmi trpělivost, ať poznají, že je nemůžeme přestat milovat. / Prosíme tě, Pane, za všechny nemocné, za ty kteří jsou v nemocnici nebo v domově důchodců. Prosíme za lidi postižené, za osamělé, za lidi trápené lidskou zlobou nebo lhobestjností. Do tvé laskavé náruče vkládáme všechny své blízké a milé, všechny známé i neznámé. Amen.*